

KloakmesterNYT

Nyhedsbrevet for autoriserede kloakmestre

Nr. 44 - februar 2024

Læs på de næste sider

Rottespærrecertifikat?

Der er ledige pladser på kurserne d. 12. og 14. marts.

Læs mere på side 6

Nye Kurser på programmet

Læs mere om de nye kurser i forbindelse med opstart af Kloakeftersynsordningen

Læs mere på side 7

Fagligt ansvarlig og barsel

Vær opmærksom på reglerne, når en fagligt ansvarlig går på barsel. Ellers risikerer du at komme i klemme i Sikkerhedsstyrelsens system.

Læs mere på side 8

Brugerundersøgelse

Deltag i vores brugerundersøgelse. Du får indflydelse på de emner, vi tager med i KloakmesterNYT, og de emner vi tager med på næste års kurser.

Læs mere på side 8

Spørgsmål og svar

Klaus Ising Hansen svarer på 9 gode spørgsmål, vi har fået i svartjenesten.

Læs mere på side 9

Nu kommer Kloakeftersynsordningen

Kloakeftersynsordningen KEO er en realitet. Kloakbranchen har i 12 år forsøgt at råbe politikerne op for at få en kloakeftersynsordning ind i huseftersynsordningen. Vi er trætte af at vente og nu har en samlet branche sat gang i en frivillig ordning,

KEO, som er udviklet i samarbejde med Byggeriets Kvalitetskontrol.

Læs mere på side 3 og 4

BK på kloakmesse

Igen i år var kloakmessen et stort tilløbsstykke for både kloakmestre og leverandører til branchen. Stemningen på messen var god. Vi var der også.

Se mere side 2

EU-dom medfører arbejdstidsregistrering

Fra 1. juli 2024 skal du registrere medarbejdernes faktiske arbejdstimer systematisk og objektivt. En EU-dom har medført, at Folketinget har ændret i Arbejdstidsloven, der nu kræver, at arbejdsgivere registrerer medarbejdernes arbejdstid. Hvis du allerede har systematisk arbejdstidsregi-

strering, og kan lave nøjagtige opgørelser over medarbejdernes ugentlige time-tal, får dommen og den nye bekendtgørelse ingen betydning for dig. Har du ikke et system til arbejdstidsregistrering, skal du have det på plads og i brug senest d. 1. juli 2024.

Læs mere på side 5

Byggeriets
Kvalitetskontrol

Byggeriets Kvalitetskontrol på kloakmesse

Kloakmessen i Fredericia var igen et af årets højdepunkter i kloakbranchen. Messen var præget af god stemning og en livlig summen overalt på standene, hvor udstillerne fremviste både gamle og nye produkter, mens der blev netværket på højtryk branchefolk imellem.

Og så var der Danmarksmesterskaberne i kloak og rørlægning. Her gik deltagerne til stålet med sveden springende. Jens Peder Guldberg fra Byggeriets Kvalitetskontrol deltog som dommer i konkurrencen, hvor de dygtige vindere kunne hjemtage fine præmier sammen med æren.

Fra Byggeriets Kvalitetskontrol lykønsker vi alle vindere i begge kategorier med de flotte præstationer.

I kategorien for udlærte blev de tre vindere:

1. Jesper Kure fra JP Struktør
2. Simon Pihl fra Sydkystens Brolægning & Kloak
3. Jacob Kærside, Scanpipe

I kategorien for deltagere under uddannelse, blev de tre vindere:

1. Tobias Rasmussen, Learnmark
2. Søren Peter H. Mejsner fra EM Kloak og Anlæg
3. Søren K. Damgaard fra KP Marsh

På messen blev den nye Kloakeftersynsordning – KEO – lanceret på Events scenen, hvor Klaus Ising Hansen holdt oplæg om ordningen for de interesserede fremmødte både torsdag og fredag. Der var ret stor interesse for kloakeftersynsordningen, som du kan læse mere om i artiklen på næste side.

KEO - den nye forretningsmulighed du vil vide mere om!

På kloakmessen i slutningen af januar blev den kommende kloakeftersynsordning – KEO – lanceret. Kloakbranchen har i mange år – siden 2012 – forsøgt at stable en kloakeftersynsordning på benene, som skulle med i Huseftersynsordningen på linje med el-eftersyn, når der handles boliger. Det er imidlertid ikke lykkedes, så nu lancerer kloakbranchen selv KEO som en frivillig ordning.

KEO ejes af DI Kloaksektionen og er udviklet i samarbejde med Byggeriets Kvalitetskontrol, Danske Kloakmestre og DME, som alle hjælper med at udbrede ordningen.

Arbejdet med at stable ordningen på benene er godt i gang. Håndbøger, tjeklister, rapporter og uddannelses tiltag er udviklet, og vi arbejder på højtryk for at gøre hjemmeside og kommunikationsmaterialer klar til lancering i markedet d. 1. august, hvor vi gerne skal have mindst 30-50 kloakmestre klar til at udføre kloakeftersyn under KEO, så efterspørgslen kan imødekommes, når ordningen lanceres bredt.

Hvordan er KEO skruet sammen?

KEO er opbygget efter samme principper som el-eftersynsordningen, hvor der laves en stikprøve-baseret inspektion af kloaksystemet. Eftersynet består både af TV-inspektion, visuel inspektion af afløb og kloakker – ”fra køkkenvask til skel” – hvor du bl.a. skal vurdere, om kloakinstallationen er lovlig, funktionsdygtig, klimasikret og sikret mod rotter. På baggrund af eftersynet udfærdiges en kloakeftersynsrapport til hussælgeren, som også lagres på en central serverløsning. Formålet med ordningen er at undgå trælse kloaksager efter en hushandel, som ejerskifteforsikringen ikke vil dække. Kloakeftersynsrapporten skal samtidig sikre køberen mod ubehagelige og dyre overraskelser efter indflytning i det nye hjem.

KEO er en ny forretningsmulighed - vil du med?

Er du autoriseret kloakmester, kan du melde din

virksomhed ind i KEO, men der følger nogle få enkle krav med. Ud over en gyldig autorisation, skal du:

- Være tilmeldt ordningen
- De medarbejdere, der udfører kloakeftersynene, skal have uddannelse i TV-inspektion og et 1-dags certificeringskursus
- Du skal råde over egnet TV-inspektionsudstyr
- Du skal råde over tilstrækkeligt IT-udstyr, så du kan oprette kloakeftersynsrapporterne
- Du skal have ansvarsforsikring, som omfatter KEO
- Medarbejderne skal på et årligt genopfriskningskursus, hvor de bliver opdateret på evt. ændringer og erfaringer, som erhverves undervejs

Planen for de kommende måneder er, at vi skal have tilknyttet og uddannet minimum 30 og gerne 50 eller flere kloakmestervirksomheder i KEO inden sommerferien. Kloakfolk, der i forvejen har uddannelse i TV-inspektion på samme eller højere niveau end de udbudte KEO TV-kurser, kan nøjes med at deltage på 1-dags certificeringskursus. Har man ikke et TV-inspektionskursus, kan man deltage på 2 dages KEO TV-kursus, inden man tager certificeringskurset.

KEO - den nye forretningsmulighed, fortsat...

Kurserne udbydes af Byggeriets Kvalitetskontrol – og du kan allerede melde dig til nu, hvis du vil være med fra starten. KEO markedsføres på forskellig vis overfor alle aktører i hushandlen, ved køberrådgivere og banker, men din egen synliggørelse af den nye serviceydelse, du kan levere, spiller også en rolle i dit eget lokalområde.

Der kan være store perspektiver i KEO

Sidste år blev der gennemført ca. 80.000 el-efter-syn i forbindelse med danske bolighandler. Hvis bare vi kan nå 10% af det inden for det første år eller to, vil der være masser af arbejde i KEO-ordningen til de deltagende kloakmestre.

Ordningen vil blive promoveret direkte til banker, boligadvokater, køberrådgivere, der alle arbejder for at sikre køberne mod ubehagelige overraskelser i bolighandlerne, og bredt til markedet via hjemmeside og annoncering på udvalgte platforme.

Vil du vide mere eller meldes ind i KEO?

Mere info: Skriv til Jacob på jawj@di.dk.

Indmeldelse: Skriv til bk@byggekvalitet.dk.

Kom med i Kloakeftersynsordningen

KEO TV- og certificeringskurser

Vil du med i Kloakeftersynsordningen og være klar til lanceringen i august, er det nu, du skal melde dig til kurserne. Du skal have kursus i TV-inspektion, før du kan deltage på certificeringskurset. Har du AMU-kursus i TV-inspektion, kan du gå direkte på certificeringskurset.

Certificeringskurser:

25.04.2024 i Odense
30.04.2024 i Aarhus
02.05.2024 i Aalborg
16.05.2024 i Kolding
30.05.2024 i Sorø
06.06.2024 i Allerød

TV-kurser:

27.05.2024 i Kolding (modul 1)
28.05.2024 i Kolding (modul 2)

Mere info og tilmelding på
byggekvalitet.nemtilmeld.dk

Ny forretnings-
mulighed for
kloakmestre

Kursene gennemføres af Byggeriets Kvalitetskontrol

EU-dom giver måske mere registreringsarbejde til dig

I en EU-Domstolsafgørelse fra 2019 blev det fastslået, at medlemsstaterne i EU skal pålægge arbejdsgivere at indføre et objektivt og pålideligt system til registrering af den enkelte medarbejders arbejdstid. På den baggrund har Folketinget d. 23. januar i år vedtaget en ændring af Arbejdstidsloven, som træder i kraft d. 1. juli 2024. Har du ansatte, får det betydning for dig, hvis du ikke i forvejen har et system til arbejdstidsregistrering.

Formålet er, at arbejdsgivere skal overholde hvile- og arbejdstidsregler. Har du ansatte, skal du fra 1. juli registrere dine medarbejders arbejdstid.

Der stilles en række krav til dig som arbejdsgiver:

- Du skal have et registreringsystem, der er objektivt, pålideligt og klar til brug d. 1. juli 2024
- Medarbejderens daglige arbejdstid skal registreres systematisk
- Medarbejderen skal have adgang til registreringerne af egen arbejdstid, som du skal opbevare i 5 år – også for medarbejdere, der er ophørt i virksomheden
- Medarbejdere skal have mulighed for få den registrerede arbejdstid oplyst i fem år efter arbejdet er udført

Du skal registrere det samlede tidsforbrug for medarbejderens arbejdsdag:

- De konkrete timer og minutter, der lægges på dagen – også selv om arbejdsdagen er delt i klumper fx 5 timer om dagen og 3 timer og 10 minutter om aftenen. Så skal 8 timer og 10 minutter registreres
- Hvis kørsel og lignende anses som en del af arbejdsdagen, skal den medregnes i timeregistreringen
- Kursusdeltagelse, som anses for arbejdstid, skal registreres som arbejdstid
- Hvis den ugentlige arbejdstid er kontraktligt fastlagt til 37 timer, er det tilstrækkeligt at registrere afvigelserne herfra. Både hvis arbejds-

tiden er kortere eller hvis den er længere

- Rådighedsvagter skal ikke registreres som arbejdstid. Men hvis medarbejderen får opgaver under rådighedsvagten, skal den medgåede tid hertil registreres som arbejdstid
- Du behøver ikke registrere komme- og gåtider. Det samlede timetal for dagen og ugen er tilstrækkeligt
- Det er OK at lave en samlet registrering - fx en gang om ugen – bare den er korrekt

Der er undtagelser fra registreringspligten

- Hvis medarbejderen er ansat i en ledelsesfunktion uden øvre arbejdstid
- Hvis medarbejderen er selvtilrettelægger – dvs. ikke har en fastsat mængde arbejdstimer om ugen, der skal lægges inden for et bestemt tidsrum og har beføjelser til selv at fastlægge arbejdstiden. Der skal være indgået en aftale med arbejdsgiver om at være undtaget fra hvile- og arbejdstidsreglerne uden pligt til at registrere arbejdstiden. Hvis en medarbejder er ”selvtilrettelægger”, skal det fremgå af ansættelseskontrakten. At en medarbejder har mulighed for hjemmearbejde, eller er på job-løn, gør ikke, at medarbejderen er selvtilrettelægger
- Hvis en medarbejder har selvbetalt pause, skal pausen ikke registreres som arbejdstid

De nye krav til arbejdstidsregistrering ændrer ikke på 48-timersreglen, der siger at medarbejdere normalt ikke må arbejde mere end 48 timer om ugen. 11-timersreglen eller reglen om ret til et ugentligt fridøgn.

Arbejdstidsregistrering, fortsat...

Hvad sker der, hvis du ikke overholder registreringspligten?

Der er ikke fastsat sanktioner for ikke at overholde registreringspligten. En medarbejder kan heller ikke forlange godtgørelse for manglende registrering. Men manglende registrering stiller dig dårligt som arbejdsgiver, hvis der rejses en sag, hvor en lønmodtagers rettigheder krænkes – fx hvis 11-timersreglen eller 48-timersreglen ikke er overholdt. Så vil medarbejderens påstand og egne registreringer blive lagt til

grund for en afgørelse.

[Du kan læse Lovforslaget her](#), som blev vedtaget d. 23. januar 2024: Til lovforslag nr. L 68, Folketinget 2023-24, Forslag til Lov om ændring af lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet og lov om Arbejdsretten og faglige voldgiftsretter (Indførelse af registreringskrav og mulighed for at fravige reglerne om maksimal ugentlig arbejdstid) (Folketingstidende.dk)

Mangler du stadig rottespærremontørcertifikatet?

Måske burde du overveje at tage det, hvis du ikke har erhvervet certifikatet endnu?

Vi har nu kørt certificeringskurserne for rottespærremontører i mere end 10 år og i den periode uddannet rigtig mange rottespærremontører.

Nyuddannede kloakmestre har fået den nødvendige viden om rottespærre som en del af deres uddannelse. Det medfører, at efterspørgslen efter rottespærremontørkurserne er mindre end tidligere.

I takt med der bliver færre, som mangler rottespærremontørcertifikatet, udbyder vi tilsvarende færre kurser, hvorfor det er en overvejelse værd at melde sig til, når chancen endelig byder sig.

Slå til nu!

Lige nu har vi to rottespærremontørkurser på kursusprogrammet - et på Sjælland og et i Jylland - og der er ledige pladser på begge kurser.

Den 12/3 kl. 9.00-16.00 i Sabro

Den 14/3 kl. 9.00-16.00 i Sorø

Slå til nu, hvis du vil være sikker på at få kurset. Der er ingen garanti for, at vi kan samle nok sammen på ventelisten til næste år, til at udbyde kurset to steder i landet.

Kurset koster 1.495,- + moms inkl. forplejning.

[Du kan læse mere om kurset og melde dig til her](#)

Kursusnyt

I Byggeriets Kvalitetskontrol har vi haft travlt med kurserne. Der har været god tilslutning til de kendte ajourførings- og opdateringskurser. Blandt nye tiltag kan nævnes "Det værdifulde KLS", som også er fuldttegnet på alle lokationer.

Det er rart at se, at tilslutningen til vore kurser er god. Tak for det! Men vi hviler ikke på laurbærene. Vi forsøger konstant at holde os opdaterede med de behov, der dukker op hos vore tilknyttede virksomheder, og udbyde de kurser, der er brug for.

Nye kurser på vej ifbm Kloakeftersynsordningen

Den største kursusnyhed, der vedrører kloakbranchen, er de kommende KEO-kurser. I samarbejde med Kloaksektionen udbyder vi en række certificeringskurser og TV-kurser, som er nødvendige for at komme med i Kloakeftersynsordningen. Kurserne er for uddannede rørleggere, anlægsstruktører og kloakmestre. De udbydes i april/maj, og består af 3 dagskurser: TV-kursus modul 1 og 2 samt et certifi-

ceringskursus, som går tættere på selve ordningen, baggrund, krav og hvordan man laver kloakeftersynsrapporterne. For at komme på certificeringskurset skal du have TV-inspektionsuddannelse - fx. fra AMU-systemet. Ellers kan du tage det to dages TV-kursus hos os.

Da vi formoder, at mange kloakrørleggere o.a. allerede har TV-uddannelse, starter vi med at udbyde 4 certificeringskurser efterfulgt af 2 dages TV-kursus og endnu to certificeringskurser.

Du finder mere information om kurserne på vores normale kursustilmeldingsside, hvor du også kan se tid og sted for de forskellige kurser.

[Klik for at gå til tilmeldingssiden](#)

Vær opmærksom, når den fagligt ansvarlige går på barsel eller har andet længerevarende fravær

Du kan komme i klemme med din autorisation, hvis du ikke er opmærksom! I 2023 oplevede vi på et audit, hvordan en kloakmester uforvarende kom i problemer pga. barsel.

En lille forglemmelse med stor betydning

Alt papirarbejde var i orden, da den fagligt ansvarlige gik på barsel. Da barslen var overstået, og den fagligt ansvarlige kom tilbage på jobbet, medførte en mindre forglemmelse, at autorisationen pludselig var i fare for at bortfalde. Man glemte nemlig at melde ind til Sikkerhedsstyrelsen, at den fagligt ansvarlige var tilbage i jobbet igen, da barslen var overstået.

Hvad gør man, hvis den fagligt ansvarlige skal have en længere periode med fravær - fx pga barsel eller længerevarende sygdom?

Hvis den fagligt ansvarlige i virksomheden står foran fraværsperiode, der er længere end 6 sammenhængende uger, skal du søge dispensation hos Sikkerhedsstyrelsen, så du kan fortsætte med at lave autoriseret arbejde i fraværsperioden. Når

dispensationen er indhentet, skal du være særlig opmærksom på de datoer, der står i dispensationen - især slutdatoen for dispensationsperioden er vigtig! For Sikkerhedsstyrelsens systemer er sådan indrettet, at du skal melde tilbage, når den fagligt ansvarlige er tilbage i jobbet. Enten før dispensationen udløber eller senest på dispensationens udløbsdato.

Glemmer du at melde tilbage, sørger Sikkerhedsstyrelsens systemer for, at du helt automatisk mister din autorisation! Og der er godt gammeldags træls - og i øvrigt en dyr fejl at begå, for det betyder, at du skal søge autorisation på ny og betale gebyr til Sikkerhedsstyrelsen for at søge autorisationen igen. Det koster pt. 4.975,- kr. Og du må ikke udføre autoriseret arbejde, før du igen har fået din autorisation på plads.

Nu, hvor mænd har fået øremærket barsel, opfordrer vi til ekstra opmærksomhed på tidsfristerne samt de oplysninger, der i øvrigt er påført de breve, som Sikkerhedsstyrelsen sender i e-boks.

KloakmesterNYT - BRUGERUNDERSØGELSE

Har du forslag til emner, du gerne vil have, vi behandler i KloakmesterNYT? Eller har du forslag til nye kurser eller emner, vi burde tage med på næste års kurser?

Så deltag i vores brugerundersøgelse. Her har du mulighed for at komme med gode forslag til både artikler og kurser. Det tager kun 5 minutter.

**KLIK HER
FOR AT
DELTAGE**

Vi får dagligt adskillige henvendelser med spørgsmål indenfor kloakområdet. Herunder er gengivet nogle spørgsmål og svar, som kan have generel interesse for kloakmestre.

Spørgsmål:

Hvad er entreprenørprojektering? Vi skal udføre en større opgave, hvor der står i aftalens projektbeskrivelse, at entreprenørens arbejde er angivet med betegnelsen "funktionskrav". Vi har fået oplyst, at det er "entreprenørprojektering", og betyder, at vi selv skal projektere og dimensionere bl.a. den fedtudskiller, der er i projektet. Kan det virkelig passe?

Svar:

Ja, det kan godt passe. Entreprenørprojektering betyder, at entreprenøren skal projektere (dvs. beregne, dimensionere, beskrive) en mindre del af det samlede projekt. Entreprenøren skal dog kun projektere, hvis det er aftalt med bygherren.

Når projektering af en fedtudskiller er angivet med betegnelsen "funktionskrav" i den aftale, I har med bygherren, betyder det, at I selv skal fastlægge den måde, I udfører opgaven på, herunder projektere og dimensionere fedtudskilleren.

Spørgsmål:

Vi har udført et større kloakarbejde for et forsyningselskab, hvor vi har lagt en del ø 200 mm plastrør. Der er kørt TV-inspektion på ledningerne af et DTVK-godkendt firma, hvor der er konstateret et større antal forskudte samlinger klasse 1 (FS1-Å). Det fremgår af entrepriseaftalen, at der skal køres TV-inspektion inden aflevering, og at vi skal aflevere et anmærkningsfrit kloakanlæg. Vi mener vi har udført arbejdet korrekt, og har undersøgt de plastrør vi har brugt. Rørene har alle krævede godkendelser, men de kan ganske enkelt ikke samles på en måde, så spidsenden når helt i bund i muffen. Det betyder, at det ikke er muligt at samle rørene, så vi undgår en FS1-Å ved en TV-inspektion. Vi er nu mødt med krav om at rette de konstaterede fejl på kloakanlægget. Hvad mener I, vi kan gøre?

Svar:

Når man bruger rør med dornede muffer, er selve måden røret er opdornet på afgørende for, hvor langt

spidsenden kan skubbes ind i muffen. Ved rør med dornede muffer er observationen FS1-Å svær at undgå og ved nogle rørfabrikater uundgåelig. Rejfnings af rørenes spidsender hjælper, men FS1-Å er svær at undgå, selv om man rejfer spidsenderne.

Vi foreslår, at I (evt. med bistand fra producenten/grossisten) erklærer over for bygherren, at observationen FS1-Å ingen betydning har for ledningernes drift, funktion og levetid. I kan om nødvendigt tilbyde en bankgaranti herfor i ansvarsperioden på 5 år. Vi oplever ind i mellem, at bygherren forlanger samlinger med klassifikationen FS1-Å punktforet. Efter vores mening vil en punktforening hverken forbedre ledningernes drift, funktion eller levetid, men vil i stedet indsnævre ledningernes dimension og dermed kapacitet.

Ved entrepriser, hvor der er aftalt en anmærkningsfri TV-rapport, kan det anbefales at udføre nogle prøvesamlinger af rørene, inden de anvendes. På den måde kan der sikres valg af rør, der kan samles tilstrækkeligt til at undgå reklamationer af denne type.

Spørgsmål:

Vi har en kunde, hvor det gamle nedsivningsanlæg ikke trækker mere, og kunden ønsker, at vi etablerer et nyt nedsivningsanlæg 10-20 meter fra det gamle. Kræver det en ny tilladelse fra kommunen?

Svar:

Ja. I henhold til Spildevandsbekendtgørelsen skal der en ny nedsivningstilladelse til, da der her er tale om en væsentlig ændring af et eksisterende spildevandsanlæg.

Vi får dagligt adskillige henvendelser med spørgsmål indenfor kloakområdet. Herunder er gengivet nogle spørgsmål og svar, som kan have generel interesse for kloakmestre.

Spørgsmål:

Vi har fået en henvendelse, hvor en advokat spørger, om det "fagligt" kan anbefales, at man lader sin kloak spule mindst en gang årligt, selvom den ikke er stoppet? Årsagen til spørgsmålet er, at advokaten har set en del firmaer, der reklamerer med denne ydelse, og nu ønsker han belyst, om der reelt er behov for forebyggende spulinger af kloakken?

Svar:

Et afløbssystem skal være projekteret og udført, så det er selvrensende ved normal og forudsat brug. Der er derfor ikke behov for forebyggende spuling. Vi vil ikke anbefale forebyggende spulinger, da vi finder dette unødvendigt, og vi vil endvidere advare mod ikke nødvendige spulinger af gamle afløbsledninger, hvor der er risiko for, at en ikke nødvendig spuling gør mere skade end gavn på specielt gamle betonrør og -brønde.

Spørgsmål:

Vi skal give pris på et projekt med nogle rækkehuse, hvor vi skal udføre jord-, beton- og kloakarbejdet. Jeg er blevet i tvivl, om jeg er ansvarlig for, at der etableres omfangsdræn uden om soklerne. Der er nemlig ikke projekteret med omfangsdræn, men omfangsdræn er vel altid et lovkrav?

Svar:

Du har som aut. kloakmester ansvaret for, at arbejdet udføres fagmæssigt korrekt og efter gældende regler. Det er dog ikke automatisk et lovkrav, at der altid skal etableres omfangsdræn om bygninger. Men det fremgår

af bygningsreglementet, at bygninger skal sikres mod indtrængende grundvand og overfladevand. Bygninger skal endvidere sikres mod opsugning af fugt fra undergrunden.

Vi har erfaring for, at der ofte står i den geotekniske rapport ved et husbyggeri, at jorden ikke er tilstrækkelig selvdrænende til at hindre opsugning af grundfugt i fundamentet. Hvis det er tilfældet i denne sag, skal der etableres omfangsdræn.

Vi anbefaler, du spørger bygherren til den geotekniske rapport, inden du giver pris, eller tager forbehold i din pris for etablering af omfangsdræn.

Spørgsmål:

Vi har udført kloak ifm. opførelse af nogle rækkehuse. Vi har udført det på en måde, så 2 boliger deler én rense- og inspektionsbrønd, som er placeret midt mellem de 2 boliger. Vi har brugt en type 2 brønd (brønd med 3 tilløb), hvor tilløbene fra de 2 boliger tilsluttes sidetilløbene. Det midterste tilløb har vi selvfølgelig afproppet udvendigt med en godkendt prop i muffen. Jeg mener ikke, der er noget galt med denne løsning, hvor jeg kan spare på retningsændringer på ledningerne uden for brønden. Bygherrens tilsyn har dog kasseret løsningen og skriver, at løsningen ikke er håndværksmæssig korrekt, og han påstår, at vi i stedet skulle have brugt type 3 brønde, så der ikke var dele af brøndbundens lige gennemløb, der ikke bruges. Kan det passe?

Svar:

Kravene til brønde er angivet i DS 432:2020 pkt. 7.3. Her kan man læse, at bundrenden skal udføres, så risikoen for tilstopning og aflejring er så lille som mulig. Der står videre i DS 432, at ikke benyttede bundrender skal tilstøbes/afblændes. Det er ikke problem at montere en prop udvendigt i muffen på ubenyttede tilløb. Men tilstøbning af en ubenyttet bundrende i en rense- og inspektions brønd af plast kan ikke anbefales. Den fagmæssigt korrekte måde at installere en type 2 brønd er efter vores opfattelse, at installere brønden så det midterste tilløb tilføres vand. På den måde minimeres risikoen for tilstopning og aflejring mest muligt, og det overordnede funktionskrav i DS 432 er dermed opfyldt. Hvis der er ubenyttede sidetilløb i en type 2 brønd, afblændes disse med en godkendt prop udvendigt og "brikker" til at montere indvendigt i brøndens ubenyttede tilløb.

Vi får dagligt adskillige henvendelser med spørgsmål indenfor kloakområdet. Herunder er gengivet nogle spørgsmål og svar, som kan have generel interesse for kloakmestre.

Spørgsmål:

Vi har for nogle år siden lavet en punktrepARATION (kort strømpeforing) ifm. en forsikrings-sag hos en privat forbruger. Hvor længe hæfter vi for kvaliteten af punktrepARATIONen?

Svar:

Efter forældelseslovgivningen hæfter I op til 10 år for skjulte fejl og mangler ved arbejdet. For at I kan pådrages et ansvar og derved blive gjort erstatningspligtig, skal forbrugeren dog kunne bevise, at I har udført jeres arbejde mangelfuldt, på det tidspunkt I udførte punktrepARATIONen.

Spørgsmål:

Vi har en sag med en skade under en ejerskifteforsikring, hvor der er monteret forhøjelsesstykker mellem afløbsskål og karm/rist på et gulvafløb i en bruseniche. Forsikrings-selskabet spørger, om det var lovligt, da huset blev bygget i 2014. Kan I hjælpe med et svar på dette ?

Svar:

Af DS 432:2020, Afløbsinstallationer pkt.7.2.3.2 fremgår følgende:

Forhøjelsesstykker må anvendes ved installation af ny gulvafløbsskål eller -rende, når leverandøren har dokumenteret kompatibilitet (forenelighed) mellem forhøjelsesstykkerne og gulvafløbsskålen eller -renden. I 2014 var DS 432:2020 ikke gældende, men der var

på det tidspunkt et BYG-ERFA blad, der beskriver den fagmæssigt korrekte udførelse. I dette BYG-Erfa blad er lignende krav til brug af forhøjelsesstykker angivet.

Det er således **ikke** tilladt at bruge forhøjelsesstykker, medmindre det konkret fremgår af leverandørens monteringsanvisning for det pågældende gulvafløb. Det skal endvidere fremgå af monteringsanvisningen, hvordan selve monteringen af forhøjelsesstykkerne skal udføres for at være tætte.

Hvis du kan finde monteringsanvisningen for det konkrete gulvafløb fra 2014, kan du se deri, om det er muligt at bruge forhøjelsesstykker. Hvis det er tilfældet, skal det undersøges om selve monteringen af forhøjelsesstykkerne er udført som anvist i monteringsanvisningen, for at afgøre om arbejdet er lovligt.

Spørgsmål:

Vi skal udføre afløb fra et fast monteret udekøkken. Byggefirmaet har projekteret afløbet ført til grenrør i en tør tagvandsledning, der løber videre til en sandfangsbrønd. Er det tilladt?

Svar:

Nej det er ikke tilladt. Afløb fra et udekøkken betragtes som spildevand på samme måde som afløb fra et indendørs køkken. Afløbet fra et udekøkken skal derfor ledes til ejendommens spildvandssystem

